

جۈرەك ۇنى

# قارا بۇلت سەيلىپ، جۈرەگىمە شۇاق شاشىلدى

□ ونسۇ اۋدانىداى تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىعىنان وقۇ تاۋىسقان تارىيەلەنۇشى ۴مىرا ابلەت

مەنىڭ اتمى ۴مىرا ابلەت، يىىل 23 جاسقا كەلدىم، كەزىندە ونسۇ اۋدانى كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىعىنىڭ تارىيەلەنۇشى بولاتتىمىن. قازىر كىم - كەشەك دۇكەنىندە زات ساتۇشى بولپ سىتەيىمىن، ۴ كۇنگى تۇرمىسىم قارايايم دا ۴ماندى ۇتپ جاتىر. وتكەن ۴ستى ەسكە الار بولسام، ۇزىمنىڭ اقماقتىق ارەكەتىمە وگىنەمىن جانە نامىستانامىن، ۇير جاقىسى قازىر قارا بۇلت سەيلىپ، جۇرەگىمە شۇاق شاشىلدى. وتباسىمىزدا بالا كوپ، ەكونوميكالىق اۋىرتپاشلىق اۋىر، ونىڭ ۇستىنە اكە - شەشەمنىڭ دەنساۋلىقى جاقىسى بولماۋ سىياقتى سەبەپتەردەن ورتالاۋدى بىتىرگەن سوڭ مەن جالعاستى وي المادىم. سول كەزدە جاسىم كىشى، ۇزىمنىڭ بولاشاعىمە ەشقانىداى جوسىپار جاساماعاندىعىمىنان، كۇن ساپىن ماۋبىستانىپ، تۇك بىتىرمەي بوسقا ۇجۇردىم. بىرتە - بىرتە ۇزىم سىياقتى جالعاستى وقىماعان ۇير توپ ۇوس ۇپەن نانسىتم. ۇوستارىم ۇنىڭ ارانىندا جاسى ۇسال

ۇلكەندەۋ، ۇنەمى نىقاپ، بۇرقا كىپ جۇرەتىن 2 ادام بار بولاتتىن، ولار بىزگە ۇنەمى: ۇبارلىعىمىز مۇسلىمانىز، مۇسلىمان ايەلدەرى تەك قانا ۴دىنى بىلىمەردى ۇيرەنۇ كەرەك، عىلىم بىلىمەردىن ۇيرەنۇنىڭ قاجەتى جوق، سىرتقا شىعپ قىزمەت سىتەۋىنە دە بولمايدى، قارا بۇرقامەن ورنىپ ۇجۇرۇ كەرەك دەيتىن. ولار ماعان تاغى شەكارا سىرتىنىڭ كەسكىندەردىن كورسەتەتىن ۴ارى ماعان ۇزدىكىسىز ۴دىنى ۇشقارى يدەيىانى ۇسىڭرىپ، ەگەر ۇبىز مودا كىيەلدەردى كىيەتىن بولساق، كەسكىندەگى ايەلدەر سىياقتى ناسپەن ۇرىپ ولتىرىلمەز دەيتىن. اقىرىن - اقىرىن مەنىڭ يدەيام بۇرمالانا باستاپ، ولارمەن بىرگە ماڭمايدى ۇجات دىندەگىلەر ۇدى شەتكە قاعا باستادىم، ۇجات دىندەگىلەر ۇمەن بارىس - كەلسى جاساۋدى تويتىرىپ، كوشەدە مودا كىم كىپ جۇرگەن ايەلدەردى ياناتتاپتىن بولدىم. سول كەزدە نەنىڭ زاڭدى ۴دىن، نەنىڭ زاڭسىز ۴دىن، نەنىڭ ۇشقارى يدەيا ەكەنىن بىلمەي، وزگەلەرگە كوزسىزدىكپەن ىلەسىپ مىم

جۇلىپ كەتتى. مەنىڭ قالىپسىز ۴سى - ارەكەتمە اكە - شەشەمنىڭ نازارىن اۋداردى، اكە - شەشەم دە بارلىق امالدارمەن تارىيە بەرىپ اقل ايتتى، مەن تىڭدامايتىمىن، تاغى ولارمەن جاڭجالداستىمىن. 2017 - جىلى جازدا مەن كاسپىتىك شەبەرلىككە تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىعىنا باردىم. العاشىندا مەن وتە ساقىتانىپ ۇجۇردىم، الايدا وقىتۇشلار ماعان وتە كوڭىل ۇبولپ، قامقورلىق جاساعاندىقتان، بىرتە - بىرتە كوڭىلمە تەپا باستادى. ول جەردە ۇبىز مەملەكەتتە ۇبىر تۇتاس قولدانىلاتتىن ۇتىل - جازۋدى ۇيرەندىك، نەگىزگى زاڭ، قىلمىستىق سىتەر زاڭى، لاڭكەستىككە قارسى تۇرۇ زاڭى، ۇبىلەنۇ زاڭى سىياقتى زاڭ، زاڭ ەرجەلدەردى ۇيرەندىك، تاغى ۇشقارلىقتى الاستاۋعا قاتىستى بىلىمەردى ۇيرەندىك. وسى مادەنى ساپاقتاردان تىس، بارلىعىمىزدىڭ 1 دە 2 ۇتۇرلى شەبەرلىك ساپاقتارىن تاڭداپ ۇيرەنۇبىزگە بولادى، مەن باتىسشا پىراندىك جاساۋدى تاڭدادىم ۴ارى ۇنەمى جۇڭگوشا اسپازشلىق ساپامەن تىڭدادىم.

مەن بۇرىن تەك لاعمان جاساۋدى عانا بىلەتىمىن، قازىر بىرنەشە قۇرماش قۇرىپ قانا قالماستان، پىراندىك جاساۋ شەبەرلىگىم دە وتە جاقسى. تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىعىنىڭ تۇرمىسى باي، الۇان مازمۇندى ەدى، كوپتەگەن اۋەستىك كلاسسىكار بار، تارىيەلەنۇشلەر ۇنەمى بىرگە دوپ ويناپ، ۴ان ايتىپ، ۇبىي بىلەيدى، تارىيەلەنۇشلەردىڭ تۇلغان كۇنى بولا قالسا، ۇبىز باس قوسىپ قۇتتىقتايمىز. ۇبىر مەزگىل ۇيرەنۇ ارقىلى مەن قابىلەت جاقىتان جەتلىپ قانا قالماستان، مەنىزىم دە اشىق - جارقىن بولا باستادى. تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىعىنان وقۇ تاۋىسقان سوڭ، مەن تەز ارادا ۇزىم رازى قىزمەت تاپتىم - كىم - كەشەك دۇكەنىندە زات ساتۇشى بولپ سىتەدىم. تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىعىنان مەملەكەتتە ۇبىر تۇتاس قولدانىلاتتىن ۇتىلدى جۇبەلىسى ۇيرەنگەندىكتەن، كىم - كەشەك دۇكەنىنە كەلگەن قارىدار قايسى ۇلت بولسادا، مەن ەمىن - ەركىن قابىلداي الامىن. قوجايىن ماعان قاتتى رازى بولدى، ونان دا ماڭزىدىسى، مەنىڭ تۇراقىتى كىرىسىم بار

بولپ، بۇرىنغىداى جاتىپ شىەر بولمادىم. مەندەگى وزگەرىستەردى كورىپ اكە - شەشەم شىن جۇرەكتەن قۇاندى. مەنىڭ قازىر جاڭا تىرشلىك جوسپارىم بار، كىم - كەشەك دۇكەنىندە جۇمىس سىتەۋىمەن قاتار، تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىعىنان ۇيرەنگەن باتىسشا پىراندىك جاساۋ شەبەرلىگىمدى دە تاسىتامايىم. جۇمىستان ۇبىگە قايتقان سوڭ، مەن ۇنەمى پىراندىك جاسايمىن، تەلەۋبوزور، كىتاپ، قول تەلەفون سىياقتىلاردان پىراندىك جاساۋدىڭ كوپتەگەن جاڭا ۇلگىسىن ۇيرەندىم. مەن باتىسشا پىراندىك جاساۋ دۇكەنىن اشۋدى ويلاپ ۇجۇرمىن. ەگەر پارتيا مەن ۇكىمەت كوڭىل ۇبولپ قامقورلىق جاساماعان بولسا، مەن ۴الى ۇشقارى يدەيانىڭ كولەڭكەسىندە تىرشلىك كەشىرىپ جۇرەتىن ەدىم. تارىيەلەۋ - باۋلۇ ورتالىعىنا العىسى ايتامىن، ماعان ۴دىنى ۇشقارلىقتىڭ ۴مانى مەن زىيانىن ايقىن تانىتتى، مەنى ۴دىنى ۇشقارى يدەيانىڭ رۇحانى بۇعاۋىنان قۇتلىدىردى. شىنجياڭ جۇڭگو تەرىتورىياسىنىڭ ايرىلماس ۇبىر بولگى، ۇبىز شىنجياڭداى ۴ار ۇلت حالقى تىعىز نىتىماقتاسىپ، انىاردىڭ دانىندەي تىعىز ۇبىسىپ، پارتيا مەن ۇكىمەت بىزگە بەرگەن ايزال سىياساتتان جاقسى يىگىلكتەنۇبىز، باقتى تاماشا تۇرمىسىمىزدى جاقسى وتكىزۇبىز كەرەك.



ۇلتىنىڭ كۇلدەنۇتى بولسندا، ەرجۇرەك قۇرباندار شەجىرىسى

## ۇلمىنەن قورىقسام، ساقشى بولماس ەدىم

— خالىق ساقشى جۇڭ رۇي ومىرمەن ساقشى رۇحىن سومەدى

شىنجۇا اگەنتىنىڭ 11 - ايدىڭ 23 - كۇنى ناننىڭنەن بەرگەن ھابارى (تىلشى خۇاڭ چىڭگاڭ). جولۇۋاشلار اۋتوبۇزىندا پىشاق ۇستاپ، مىلتىق كەزەگەن بۇزاقى كەردە العاشىپ، اۋىر جارالانسادا، بار كۇشەمەن بۇقارانىڭ ۇمىرىن، مال - مۇلك حاۋىپسىزدىگىن قورعاپ، قىرىش جاسى ومىرمەن ساقشى رۇحىنىڭ ۴مانىن سومەدى، ول ۇجۇشياڭ حالقىنىڭ اياۋلى ۇلى ۇقاھارمان جۇڭ رۇي ەدى. جۇڭ رۇي 1974 - جىلى 3 - ايدا گۇاڭشىيىدىڭ خېۋ اۋدانى لىانجۇۋ قالاشىمىندا دۇنيەگە كەلگەن، 1992 - جىلى 9 - ايدا گۇاڭشىي خالىق ساقشى مەكتەبىنە قابىلداندى. 1994 - جىلى 20 جاستاعى جۇڭ رۇي ۇتولمىدى خالىق ساقشى بولپ، خالىققا ۇتپىتى زور ۇلەس قوسامىن» دەگەن تاقىرىپتا مەكتەپ ۇبىتىرۇ لەكسىياسىن جاسايدى، سول جىلى خېۋ اۋدانىدىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسى فىڭمىنلىك ساقشى بولمىشەسىنە بارپى خالىق ساقشى مىندەتىن وتەيدى.

عانا ۇبقىعا باس قويغان ساتتە بۇزاقىنىڭ قۇم مىلتىق سىپ توناۋشلىق سىتەگەن ەستىدى دە ەدرەۋ ورنىنان تۇرىپ، جولداستارىمەن بىرگە وقىعا تۇلغان جەرگە باردى. بۇزاقىنىڭ قولىندا قۇم مىلتىق بار ەكەنن بىلە تۇرا جۇڭ رۇي ەڭ الدىمەن اتىلىپ بارىپ ونى تۇتقىندايدى ۴ارى تاڭداينا وق باسلىغان مىلتىقتى قولعا تۇسىردى. جۇڭ رۇي جاۋىنگەر سەرىكتەرىنە ۇنەمى: ۇلمىنەن قورىقسام، ساقشى بولماس ەدىم دەيتىن.

1995 - جىلى 9 - ايدىڭ 17 - كۇنى تۇستەن كەيىن جۇڭ رۇي سىرت جەردەگى دەلۋنى تەكسەرىپ بولغاننان كەيىن، قوس قاباتتى تۈسەكتى اۋتوبۇزعا وتىرىپ خېۋعا قايتادى. ساعات 19دان 45 مىنۇت وتكەن مولىشەرىندە جول بولگىنە جەتكەندە جۇڭ رۇي كەنەت ۇتوناۋشلىق سىتەيىمىز، قوزعالماڭدار، اقشالارىڭدى سىپ شىعىڭدار دەگەن داۋىستى ەستىدى، بۇل كەزدە ول ەڭ سوڭقى قاتاردى 2 بۇزاقىنىڭ پىشاق ۇستاپ، مىلتىق كەزەپ، توناۋشلىققا كىرىسكەلى تۇرعانن كورەدى.

جۇڭ رۇي ەشتەغەدەن تايىنباي 2 بۇزاقىغا قاراي ۇمتىلىپ، ۇبىر بۇزاقىنىڭ قولىنداى پىشاقى قاعىپ ۇتۇسىرىپ، ونى اياغىمەن شالىپ جەرگە جىققاننان كەيىن، بۇزىلىپ بارىپ بۇزاقىنى اۋزىدىقماقتى بولغاندا، قولىندا ۇتۇپاتتى ناگانى بار تاغى ۇبىر بۇزاقى ناگانىڭ تۇتقاسىمەن ونىڭ باسنى اياماي تۇبەشتەيدى، جەردە جاتقان بۇزاقى ورايدان پايدالانىپ ورنىنان تۇرىپ جۇڭ رۇيدى قۇشاقىپ الادى، سىبايالى جۇڭ رۇيدىڭ كەۋەسىنە، قۇرسامغا اياماي تەبەدى. اۋتوبۇز شىشىندەگى جول تار بولغاندىقتان، جۇڭ رۇي

9 رەت مازاپاتتالىپ، 2 رەت جەكە 3 - دارجەلى ەڭبەك ۇسىڭردى. 1991 - جىلى اۋلىنىن قايتىۋ ورايىنان باس تارتقان لۇڭ فى شىنجياڭدا قالپ، خالىق ساقشى بولپ شەكارانىڭ تىنىشتىغىن، ورنىقتىلغىن قورعايدى. قوعام حاۋىپسىزدىگى قىزمەتتە قاتناسقان كەيىن، ول ۇلم مەن ۇمىردىڭ، قان توڭۇ مەن ۇورت كەشۇدىڭ سىناقىنارنا كوپ رەت ۇدوپ كەلسەدە، ەشقاشان قورىققان ەمەس. 7 جىلغا جەتپەيتىن ۇاقىتتا لۇڭ فى ىلگەرىندى - كەيىندى 100 نەشە رەت تۇتقىنداۋ ارەكەتىنە قاتناسىپ، زاڭسىز ۴دىنى جانە زورلىقتى كۇش، لاڭكەستىك قىلمىس تويتىپارىنىڭ اپانىنان 72سىن تالقانداپ، كوپ رەت ۇزات قىزمەتكەر بولپ باعالانىپ، ۇبىر رەت جەكە 3 - دارجەلى ەڭبەك ۇسىڭرىپ، قوعام حاۋىپسىزدىگىن قورعاۋعا كورنەكتى ۇلەس قوسادى. ول تاغى تالاي رەت ومىرنە تونگەن حاۋىپكە قاراماي ۇورت ۇشىرىپ، سۇعا كەتكەن بۇقارانى قۇتقارىپ، ادالدىمەن خالىققا بەرگەن ۇادەسىن ورنىدايدى. ۇاقت 1998 - جىلى 4 - ايدىڭ 19 - كۇنى ساعات 23تەن 55 مىنۇتتا كىددىدى. سول كۇنى كەشتە كۇن باتىپ ۇتۇن قاتقاندا بۇيرىق قابىلداغان لۇڭ فى اتىرەت مۇشەلەردىن باستاپ، زورلىقتى كۇش، لاڭكەس ەلەمەنتتەرى جاسىرىنعان اپانغا بىرتىندەپ جاقىندايدى. زورلىقتى كۇش، لاڭكەس ەلەمەنتتەرى سەكەم العاننان كەيىن ەسكىتن شىعپ قاشپاقشى بولادى، جاۋىنگەر سەرىكتەرنىڭ باس اماندىغىن، رۇحىن نارلەندىرەتن قۇنارلى قورعاۋ ۇشىن لۇڭ فى ەسكىتى



لۇڭ فى سۇرەتى. شىنجۇا اگەنتىنىڭ تاراتقان

شىنجۇا اگەنتىنىڭ 12 - ايدىڭ 14 - كۇنى بەييجىڭنەن بەرگەن ھابارى (تىلشى اينۇر). قاقاعان قىس مەزگىلى، شىنجياڭنىڭ ىلە وزىنى اڭعارىن شاقىلداغان سارى اياز باسقان، ۇبىر جاس خالىق ساقشى وسى ارادا ماڭگىلىك ۇقىدا جاتىر. 21 جىلدىڭ الدىنداى ونىڭ بۇزاقىلارمەن باسنى ۇباي تىگىپ كۇرەسىپ، ومىرمەن وتان شەكاراسىنىڭ حاۋىپسىزدىگىن قورعاغان خىكايابى قازىرگە دەيىن جەرگىلىكتى بۇقارانىڭ كوكەيىندە ساقىتالىپ، اۋىزدان - اۋىزعا تارالىپ كەلەدى. ول ادالدىمەن جانە سىتىق قانىمەن ايبىندى ماداق جىرىن جازدى. ونىڭ اتى لۇڭ فى، كوزى تىرىسىندە شىنجياڭ ىلە اياماقتىق قوعام حاۋىپسىزدىگى مەكەمەسى بۇلىكتەن قورعاۋ تارماق اتىرەتنىڭ خالىق ساقشى مىندەتىن، بولمىشە اتىرەت باستى مىندەتىن وتەگەن.

1969 - جىلى 10 - ايدا لۇڭ فى سىچۇان ىلكەسىنىڭ حانىۋان اۋدانىنداى ۇبىر شارۋا وتباسىندا تۇعان، كىشىكەنتايىنان ۇلكەندەردەن قىزىل ارىيانىڭ دادۇشى وزەنىنەن كوكتەي وتكەن، لۇدىڭچياۋ كوپىرىن تارتىپ العان اڭگەملەردىن ەستىپ وسكەن ونىڭ جۇرەگىنە ارىماعا قاتناسىپ وتان ۇمىتىن اقساۋ تۇقىمى تەرەڭ سىڭگەن. 1989 - جىلى لۇڭ فى اسكەرگە قاتناسىپ، قوسىنغا كىرىپ، شەكارا ۇڭىردە جاستىق شاعىن وتكىزەدى. اسكەرلىك مىندەت وتەگەن كەزىندە لۇڭ فى جاپا - ماشاقاتتان قورقپاي، قاجىرلىقپەن جاتىغۇ جاساپ، بەيىنەسى كورنەكتى بولغاندىقتان ىلگەرىندى - كەيىندى ۇزدىك كومپارتيا مۇشەسى، ۇزدىك بانجاڭ، ۇجاتىغۇ ۇلگىسى بولپ باعالانىپ،

جۇڭ رۇي ەشتەغەدەن تايىنباي 2 بۇزاقىغا قاراي ۇمتىلىپ، ۇبىر بۇزاقىنىڭ قولىنداى پىشاقى قاعىپ ۇتۇسىرىپ، ونى اياغىمەن شالىپ جەرگە جىققاننان كەيىن، بۇزىلىپ بارىپ بۇزاقىنى اۋزىدىقماقتى بولغاندا، قولىندا ۇتۇپاتتى ناگانى بار تاغى ۇبىر بۇزاقى ناگانىڭ تۇتقاسىمەن ونىڭ باسنى اياماي تۇبەشتەيدى، جەردە جاتقان بۇزاقى ورايدان پايدالانىپ ورنىنان تۇرىپ جۇڭ رۇيدى قۇشاقىپ الادى، سىبايالى جۇڭ رۇيدىڭ كەۋەسىنە، قۇرسامغا اياماي تەبەدى. اۋتوبۇز شىشىندەگى جول تار بولغاندىقتان، جۇڭ رۇي

جۇڭ رۇي ەشتەغەدەن تايىنباي 2 بۇزاقىغا قاراي ۇمتىلىپ، ۇبىر بۇزاقىنىڭ قولىنداى پىشاقى قاعىپ ۇتۇسىرىپ، ونى اياغىمەن شالىپ جەرگە جىققاننان كەيىن، بۇزىلىپ بارىپ بۇزاقىنى اۋزىدىقماقتى بولغاندا، قولىندا ۇتۇپاتتى ناگانى بار تاغى ۇبىر بۇزاقى ناگانىڭ تۇتقاسىمەن ونىڭ باسنى اياماي تۇبەشتەيدى، جەردە جاتقان بۇزاقى ورايدان پايدالانىپ ورنىنان تۇرىپ جۇڭ رۇيدى قۇشاقىپ الادى، سىبايالى جۇڭ رۇيدىڭ كەۋەسىنە، قۇرسامغا اياماي تەبەدى. اۋتوبۇز شىشىندەگى جول تار بولغاندىقتان، جۇڭ رۇي

جۇڭ رۇي ەشتەغەدەن تايىنباي 2 بۇزاقىغا قاراي ۇمتىلىپ، ۇبىر بۇزاقىنىڭ قولىنداى پىشاقى قاعىپ ۇتۇسىرىپ، ونى اياغىمەن شالىپ جەرگە جىققاننان كەيىن، بۇزىلىپ بارىپ بۇزاقىنى اۋزىدىقماقتى بولغاندا، قولىندا ۇتۇپاتتى ناگانى بار تاغى ۇبىر بۇزاقى ناگانىڭ تۇتقاسىمەن ونىڭ باسنى اياماي تۇبەشتەيدى، جەردە جاتقان بۇزاقى ورايدان پايدالانىپ ورنىنان تۇرىپ جۇڭ رۇيدى قۇشاقىپ الادى، سىبايالى جۇڭ رۇيدىڭ كەۋەسىنە، قۇرسامغا اياماي تەبەدى. اۋتوبۇز شىشىندەگى جول تار بولغاندىقتان، جۇڭ رۇي

قىزمەتتە ول جاپا - ماشاقاتتان باس تارتپاي، مۇقات، جاۋاپتى بولادى. جۇڭ رۇيدىڭ شەشەسى ۇاڭ جىنۋان ەسكە سىپى بىلاي دەدى: جۇڭ رۇي ۇتەسك سىمى ىزقىلى اۋىلداستارىنا بىرتە - بىرتە تانىلغان. ايتىلمىس ۇتەسك سىم ۇنىڭ ۇربلاردى ۇستاۋ بارىسندا جىرتىپ العان جەنىسى شالىبارى ەدى. تۇرمىستى ول باسقالارعا كومەكتەسۋدى قۇانىشى سانايدى، باسقالارعا اسا ييالى ەدى. جۇڭ رۇي قۇربان بولغاننان كەيىن عانا شەشەسى ماڭايدى كۇردىش كەسپەسى دۇكەننىڭ قوجايىنىنان ونىڭ تالاي رەت ۇز اقشاسىمەن قىنىشلىعى بار كارىيانىڭ تاغى اسىن شەشەم ەتكەن بىلەدى. 1995 - جىلى 6 - ايدىڭ 15 - كۇنى تاغى ساعات بىردە دەلو ۇبىتىرىپ قايتقان جۇڭ رۇي ەندى